

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 6 grudnia 1973 r.

w sprawie regulaminu wzorcowego wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej.

W celu udzielenia pomocy radom narodowym przy uchwalaniu przez nie w oparciu o art. 35 ustawy o radach narodowych swych regulaminów pracy Rada Państwa uchwala, co następuje:

1. Ustala się wzorcowy regulamin wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

2. Zaleca się wykorzystanie wzorcowego regulaminu w pracach rad narodowych, odpowiednio do miejscowych potrzeb.

3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 9 grudnia 1973 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Sekretarz Rady Państwa: *L. Stasiak*

Załącznik do uchwały Rady Państwa
z dnia 6 grudnia 1973 r. (poz. 292).

REGULAMIN WZORCOWY

Wojewódzkiej (Powiatowej, Miejskiej, Dzielnicowej)

Rady Narodowej w . . . . .

Rozdział I

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. Wojewódzka (Powiatowa, Miejska, Dzielnicowa) rada narodowa, jako organ władzy i podstawowy organ samorządu społecznego na terenie województwa (powiatu, miasta, dzielnicy), wykonuje swoje zadania na sesjach, przy pomocy swego prezydium i komisji oraz poprzez działalność radnych.

2. Rada narodowa, jej organy i radni wykonują swoje zadania w ścisłym współdziałaniu z mieszkańcami województwa (powiatu, miasta, dzielnicy) oraz we współpracy z miejscowymi organizacjami gospodarczymi i społeczno-politycznymi.

3. Miejska (Dzielnicowa) rada narodowa w wykonywaniu swoich zadań ponadto współdziała ściśle z organami samorządu robotniczego i samorządu mieszkańców.

Rozdział II

Sesje rady narodowej.

§ 2. 1. Sesje zwyczajne odbywają się zgodnie z uchwalonym przez radę rocznym planem pracy. Roczny plan pracy powinien przewidywać co najmniej 4 sesje.

2. Sesje nie przewidziane w rocznym planie pracy rady są sesjami nadzwyczajnymi.

§ 3. 1. Na początku kadencji rada może uchwalić ramowy program swego działania na okres dłuższy niż jednego roku. Program taki powinien objąć wszystkie podstawowe problemy związane z realizacją wieloletniego planu rozwoju społeczno-gospodarczego województwa (powiatu, miasta, dzielnicy).

2. Na ostatniej sesji w roku rada uchwała plan pracy rady na rok następny, w którym ustala przybliżone terminy sesji oraz główne zagadnienia porządku obrad.

3. W rocznym planie pracy mogą być również wymienione ważniejsze zadania prezydium, komisji i radnych oraz dla wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) i innych instytucji, związane z przygotowaniem poszczególnych punktów porządku obrad.

§ 4. Sesje zwołuje prezydium rady narodowej, ustalając jednocześnie dzień i godzinę jej otwarcia oraz projekt porządku obrad.

§ 5. Prezydium zwołuje sesje nadzwyczajne z własnej inicjatywy albo na pisemne żądanie co najmniej 1/4 radnych, wskazujące przedmiot obrad. Otwarcie sesji nadzwyczajnej powinno nastąpić w ciągu 10 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

§ 6. O zwołaniu sesji powiadamia się radnych nie później niż na 7 dni przed wyznaczonym terminem. W ce-

lu umożliwienia radnym zasięgnięcia przed sesją opinii wyborców i przygotowania się do dyskusji należy im doręczyć w miarę możliwości również projekty uchwał wraz z uzasadnieniem lub odpowiednie informacje.

§ 7. 1. O zwołaniu sesji zawiadamia się prezydium rady narodowej i organ administracji państwowej wyższego stopnia, miejscowe władze organizacji politycznych i społecznych, właściwy Komitet Frontu Jedności Narodu, jak również posłów na Sejm oraz radnych rad narodowych wyższego stopnia wybranych na terenie działania rady.

2. O zwołaniu sesji wojewódzkiej (miejskiej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej powiadamia się Kancelarię Rady Państwa i Urząd Rady Ministrów przysyłając ponadto materiały przygotowane na sesję.

3. Na sesję wojewódzkiej (miejskiej w mieście podzielonym na dzielnice, powiatowej) rady narodowej zaprasza się w miarę potrzeby przewodniczących rad narodowych bezpośrednio niższego stopnia, a na sesję miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej przedstawiciele samorządu mieszkańców.

4. Na sesję zaprasza się także kierowników jednostek gospodarczych, instytucji i organizacji, jeśli projekt porządku obrad dotyczy spraw objętych ich działalnością.

§ 8. 1. Obrady na sesji są jawne. Czas, miejsce i przedmiot obrad należy podać do publicznej wiadomości w drodze ogłoszeń lub w inny sposób zapewniający rozpowszechnianie tej informacji na terenie działania rady narodowej.

2. W wypadkach uzasadnionych charakterem rozpatrywanej sprawy przewodniczący obrad na wniosek radnych lub wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) albo z własnej inicjatywy może zarządzić tajność obrad. Przewodniczący obowiązany jest zarządzić tajność obrad, jeśli wymaga tego dobro Państwa. W tajnych obradach mogą uczestniczyć: wojewoda (prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta, dzielnicy), przedstawiciele organów nadrzędnych, a także osoby zaproszone przez przewodniczącego do obecności w tych obradach.

§ 9. 1. Sesję otwiera i przewodniczy obradom przewodniczący rady narodowej.

2. W razie nieobecności przewodniczącego rady lub w innych wypadkach, gdy zachodzi potrzeba zastąpienia go w kierowaniu obradami — obradom przewodniczy jeden z jego zastępców określony przez przewodniczącego rady lub prezydium rady.

3. Zastępcy przewodniczącego rady pomagają przewodniczącemu w kierowaniu obradami, a w szczególności w prowadzeniu listy mówców i obliczaniu głosów, oraz czuwają nad prawidłowym sporządzaniem protokołów sesji. W wypadku gdy obradom przewodniczy jeden z zastępców przewodniczącego, funkcję tę spełnia drugi zastępca przewodniczącego lub inny członek prezydium rady narodowej.

§ 10. 1. Rada może obradować przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby radnych.

2. Otwierając sesję przewodniczący stwierdza, jaka liczba radnych uczestniczy w posiedzeniu. W wypadku stwierdzenia, że liczba obecnych wynosi mniej niż połowę ogólnej liczby członków rady, przewodniczący wyznacza najbliższy termin rozpoczęcia obrad, w którym można zapewnić dostateczną obecność radnych.

§ 11. 1. Rada zgodnie z uchwalonym porządkiem obrad rozpatruje na sesji sprawy wniesione przez prezydium rady, jej komisje i radnych oraz przedstawione przez wojewodę (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy).

2. Interpelacje radnych zgłasza się w jednym z pierwszych punktów porządku obrad. Odpowiedzi na interpelacje powinny być w miarę możliwości udzielane przed zakończeniem obrad.

3. Przewodniczący rad narodowych niższych stopni mogą występować do przewodniczącego rady wyższego stopnia o umieszczenie w porządku obrad spraw wynikających w toku działalności rad niższego stopnia, wykraczających poza ich kompetencje lub możliwości.

4. W miastach i dzielnicach przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio również do przewodniczących organów samorządu mieszkańców.

§ 12. 1. Rada narodowa poprzez rozpatrywanie i rozstrzyganie na sesji problemów harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego terenu inspirowuje i kontroluje działalność wszystkich jednostek administracji i gospodarki na danym terenie.

2. Prezydium rady może zwracać się do kierowników nie podporządkowanych radzie jednostek administracyjnych i gospodarczych, a także miejscowych władz organizacji spółdzielczych i społecznych o przedstawienie sprawozdań i informacji lub przygotowanie odpowiednich propozycji i projektów rozwiązań w celu rozpatrzenia ich na sesji. Zwrócenie się do kierowników nie podporządkowanych radzie jednostek administracyjnych i gospodarczych następuje za pośrednictwem właściwego terenowego organu administracji państwowej.

3. Wnioski o rozpatrzenie spraw na sesji mogą zgłaszać do prezydium rady narodowej:

— miejscowe władze organizacji politycznych i społecznych,

— kierownicy nie podporządkowanych radzie jednostek administracyjnych i gospodarczych, a także miejscowe władze organizacji spółdzielczych, w zakresie spraw dotyczących ich działalności.

4. Rada narodowa wykonuje kontrolę pracy wszystkich jednostek administracji i gospodarki na danym terenie korzystając z pomocy swego prezydium i komisji.

§ 13. 1. Przy rozpatrywaniu na sesji poszczególnych problemów wprowadzenie do dyskusji może być zastąpione wcześniejszym dostarczeniem radnym odpowiednich informacji lub projektu uchwały wraz z uzasadnieniem.

2. Przewodniczący obrad udziela głosu według kolejności zgłoszeń; wojewodzie (prezydentowi miasta, naczelnikowi powiatu, miasta, dzielnicy) i jego zastępcom oraz przedstawicielom organów nadrzędnych, a w uzasadnionych wypadkach również innym uczestnikom dyskusji przewodniczący obrad może udzielić głosu poza kolejnością.

3. Rada może w uzasadnionych wypadkach określić czas przemówienia oraz liczbę mówców, a w razie dostatecznego wyjaśnienia sprawy — uchwalić zamknięcie dyskusji.

§ 14. Przewodniczący obrad może zwrócić uwagę mówcy w wypadku, gdy ten odbiega od tematu lub swoim zachowaniem zakłóca porządek obrad, a w razie bezskuteczności uwagi — może odebrać mu głos.

§ 15. 1. Sprawa rozpatrywana na sesji kończy się z reguły podjęciem uchwały. Rozstrzygnięcia w sprawach organizacyjnych mniejszej wagi zostają tylko odnotowane w protokole obrad.

2. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów z wyjątkiem wypadków, gdy przepis prawa lub postanowienia regulaminu wymagają innej większości.

3. Głosuje się jawnie przez podniesienie ręki. Głosowanie tajne (kartkami) stosuje się w wypadkach przewidzianych w przepisach prawa oraz gdy rada tak postanowi.

§ 16. 1. Projekty uchwał rady przygotowuje jej prezydium lub komisja albo terenowy organ administracji państwowej (wojewoda, prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta, dzielnicy).

2. Prezydium rady może zlecić opracowanie projektu uchwały właściwej komisji rady.

3. Projekty uchwał przygotowane przez wojewodę (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) wymagają zaopiniowania przez właściwą komisję rady. Komisja może zgłosić poprawki do projektu uchwały.

§ 17. Rada rozpatruje na sesjach sprawozdania z wykonania swych uchwał oraz bieżące informacje o stanie ich realizacji.

§ 18. 1. Przewodniczący rady i jego zastępcy wybierani są na okres kadencji rady; pełnią oni swoje funkcje do czasu dokonania wyboru na te stanowiska przez radę narodową następczej kadencji.

2. Rada może w każdym czasie odwołać prezydium lub poszczególnych jego członków i dokonać nowego wyboru.

§ 19. 1. Rada wyraża opinię w sprawie kandydatury na stanowisko wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy). Wyrażenie opinii zamieszcza się w protokole sesji, a odpowiedni wyciąg z protokołu przesyła się niezwłocznie właściwemu organowi proponującemu kandydaturę.

2. Wniosek w sprawie kandydatury przedkładanej radzie do zaopiniowania powinien zawierać uzasadnienie.

§ 20. 1. W uzasadnionych wypadkach rada narodowa może na wniosek swojego prezydium wystąpić o odwołanie wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy).

2. Wniosek w sprawie wystąpienia o odwołanie wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) powinien przytaczać konkretne okoliczności uzasadniające takie wystąpienie.

3. W razie przyjęcia wniosku prezydium rady przekazuje go niezwłocznie organowi właściwemu do odwołania.

§ 21. 1. Projekty planów społeczno-gospodarczego rozwoju województwa (powiatu, miasta, dzielnicy) oraz

projekty budżetów przedkłada radzie wojewoda (prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta, dzielnicy).

2. Projekty powinny być przedstawione w terminach umożliwiających komisjom i radnym wnikiwie ich rozpatrzenie oraz zasięgnięcie opinii wyborców.

3. Projekty rozpatruje komisja właściwa do spraw rozwoju gospodarczego zasięgając w odniesieniu do poszczególnych problemów lub części planu i budżetu opinii innych stałych komisji rady.

§ 22. 1. W ramach nadzoru nad działalnością rad niższego stopnia wojewódzka (powiatowa, miejska w mieście podzielonym na dzielnice) rada narodowa rozpatruje okresowo, zgodnie ze swoim planem pracy, sprawozdania rad narodowych niższego stopnia i w miarę potrzeby udziela im wytycznych.

2. Przed sesją poświęconą rozpatrzeniu sprawozdania (sprawozdań) z działalności rad niższego stopnia prezydium rady narodowej zapewnia dokonanie przez komisje kontroli wszystkich lub niektórych zagadnień mających stanowić przedmiot obrad. Prezydium przygotowuje również projekt wytycznych dla rad niższego stopnia.

§ 23. 1. Wojewódzka (powiatowa, miejska w mieście podzielonym na dzielnice) rada narodowa na wniosek swego prezydium uchyla uchwały rad narodowych niższego stopnia, sprzeczne z prawem lub niezgodne z zasadniczą linią polityki Państwa.

2. Prezydium występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, z inicjatywy komisji rady narodowej lub wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) albo własnej inicjatywy.

3. Sprawę uchylenia uchwały rady narodowej niższego stopnia, której wykonanie zostało wstrzymane, prezydium rady narodowej przedkłada radzie do rozpatrzenia na najbliższej sesji.

4. Przepisy § 22 i § 23 stosuje się również do miejskich w miastach stanowiących powiaty i dzielnicowych rad narodowych, którym podporządkowane zostały w trybie art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o radach narodowych miejskie lub gminne (miast i gmin) rady narodowe.

§ 24. 1. Miejska (dzielnicowa) rada narodowa może określić rodzaje spraw, które zamiast na sesji podlegają rozpatrzeniu przez organy samorządu mieszkańców; nie dotyczy to rozstrzygnięć zastrzeżonych do właściwości rady narodowej.

2. Uchwała, o której mowa w ust. 1, może w szczególności przekazać sprawy dotyczące:

- 1) rozwoju i prawidłowego funkcjonowania na terenie osiedla urządzeń komunalnych,
- 2) rozmieszczenia i funkcjonowania placówek gastronomicznych, handlowych i usługowych,
- 3) rozwoju placówek oświatowych, socjalnych i kulturalnych,
- 4) zapewnienia warunków rozwoju i wychowania młodzieży, przestrzegania zasad współżycia społecznego oraz ładu i porządku publicznego,
- 5) rozpatrywania stanu realizacji na terenie osiedla postulatów wyborców oraz oceny załatwiania skarg i wniosków obywateli,
- 6) rozpatrywania informacji i sprawozdań o realizacji uchwał rady narodowej w zakresie dotyczącym osiedla (obwodu, domu).

3. Rada może upoważnić również organy samorządu mieszkańców do rozpatrywania skierowanych do rady wniosków obywateli lub organizacji społecznych, dotyczących osiedla (obwodu, domu).

4. W wyniku rozpatrzenia sprawy organ samorządu mieszkańców:

- 1) podejmuje określone działania w ramach swoich zadań,
- 2) kieruje wnioski do naczelnika miasta (dzielnicy) lub
- 3) występuje do prezydium o rozpatrzenie sprawy i podjęcie uchwały przez radę narodową na sesji.

§ 25. Sporządzenie protokołu sesji wojewódzkiej (miejskiej w mieście wyłączonym z województwa) i powiatowej (miejskiej i dzielnicowej szczebla powiatowego) zapewnia biuro rady narodowej. W pozostałych miejskich i dzielnicowych radach narodowych protokół sesji sporządza pracownik urzędu miejskiego lub dzielnicowego, wyznaczony przez naczelnika miasta lub dzielnicy.

Rozdział III

Prezydium rady narodowej.

§ 26. 1. Prezydium rady narodowej jest organem rady powołanym do reprezentowania rady na zewnątrz i organizowania jej pracy.

2. Prezydium organizuje ściśle powiązanie rady i jej komisji ze społeczeństwem i masowymi organizacjami społecznymi oraz tworzy właściwe warunki radzie do skutecznego realizowania jej funkcji kontroli, inspiracji i oddziaływania na organy administracji państwowej.

3. W szczególności prezydium rady ustala projekty planów pracy rady, przygotowuje i zwołuje sesje, organizuje działalność komisji i koordynuje ich prace, udziela radnym pomocy w wykonywaniu mandatu oraz czuwa nad zabezpieczeniem praw radnych i członków komisji.

4. Prezydium składa radzie informacje o swojej pracy.

§ 27. 1. W skład prezydium wchodzi: przewodniczący rady, jego zastępcy oraz przewodniczący wszystkich stałych komisji rady. Prezydium działa kolegialnie.

2. Przewodniczący rady narodowej kieruje pracami rady i jej prezydium.

3. Przewodniczący rady narodowej otwiera sesje rady narodowej, przewodniczy jej obradom i podpisuje podjęte przez radę uchwały, a także zwołuje posiedzenia prezydium, przewodniczy jego obradom i podpisuje podjęte przez prezydium postanowienia.

§ 28. Dla zorganizowania pracy rady na sesji prezydium rady w szczególności:

- a) opracowuje projekt rocznego planu pracy rady;
- b) ustala listę osób, które powinny zostać imiennie zaproszone do udziału w sesji;
- c) określa sposób przygotowania materiałów na sesję;
- d) rozpatruje wstępne projekty uchwał rady w sprawach organizacji pracy rady i jej komisji oraz działalności społeczno-organizacyjnej rady;
- e) organizuje kontrolę wykonania uchwał rady oraz zarządzeń terenowego organu administracji państwowej i organów nadrzędnych;
- f) zapewnia współdziałanie komisji i radnych z miejscowymi organizacjami społecznymi, samorządowymi i go

spodarczymi, zarówno w celu zebrania ich opinii co do spraw, które mają być rozpatrzone na sesji, jak też dla zapewnienia ich uczestnictwa w praktycznym wykonywaniu podjętych na sesji uchwał.

§ 29. Dla koordynowania prac komisji oraz organizowania ich działalności prezydium rady w szczególności:

- a) rozpatruje roczne plany pracy komisji, zapewniając ich zharmonizowanie wzajemne oraz z rocznym planem pracy rady;
- b) rozpatruje informacje o działalności komisji i wskazuje na celowość podjęcia określonych zadań;
- c) może powoływać doraźne zespoły złożone z członków dwu lub więcej komisji, obejmujące swoim zasięgiem działania sprawy właściwe dla więcej niż jednej komisji;
- d) udziela komisjom pomocy w rozpatrywaniu spraw należących do zakresu działania rady narodowej;
- e) kontroluje właściwe rozpatrzenie i realizację wniosków komisji przyjętych do realizacji.

§ 30. Dla udzielenia radnym pomocy w wykonywaniu mandatu oraz zabezpieczenia praw radnych i członków komisji prezydium rady w szczególności:

- a) współdziała z miejscowym komitetem Frontu Jedności Narodu w organizowaniu spotkań radnych z wyborcami w odpowiednich okręgach wyborczych, zwłaszcza zapewniając radnym informacje o dotychczasowej i zamierzonej działalności rady w celu uwzględnienia tych informacji przy zdawaniu sprawy wyborcom;
- b) organizuje działalność środowiskową radnych oraz zapewnia utrzymanie przez nich łączności z miejscowymi organizacjami społecznymi, samorządowymi i gospodarczymi;
- c) zapewnia radnym ochronę przed niesłusznymi konsekwencjami w związku z ich działalnością zgodną ze złożonym ślubowaniem;
- d) kontroluje należyte ustosunkowanie się do wniosków i propozycji radnych przez jednostki gospodarcze, administracyjne i socjalno-kulturalne oraz organizacje społeczne;
- e) rozpatruje sprawy związane z wykonywaniem przez radnych ich obowiązków, a zwłaszcza sprawy uczestnictwa w sesjach i w pracach komisji, i zwraca się do radnych o wyjaśnienie nie usprawiedliwionej uprzednio nieobecności na sesji, wskazując na obowiązki wynikające z piastowania mandatu radnego;
- f) udziela lub odmawia zgody na wypowiedzenie radnemu stosunku pracy przez zakład, który go zatrudnia, oraz przyjmuje do wiadomości zawiadomienie o rozwiązaniu z radnym stosunku pracy bez wypowiedzenia; w obu wypadkach prezydium zajmuje stanowisko po wysłuchaniu wyjaśnień radnego, a o zajętych stanowisku informuje radę na najbliższej sesji; odwołanie od odmowy zgody rozstrzyga prezydium rady narodowej wyższego stopnia;
- g) występuje do rady z wnioskiem o stwierdzenie wygaśnięcia mandatu radnego, który zmarł, zrzekł się mandatu bądź utracił prawo wybieralności;
- h) występuje do rady — po wysłuchaniu wyjaśnień zainteresowanego — z wnioskiem o pozbawienie mandatu radnego, który odmówił złożenia ślubowania albo sprzeniewierzył się złożonemu ślubowaniu radnego;
- i) rozpatruje wstępnie wniosek komitetu Frontu Jedności Narodu o odwołanie radnego i przedkłada go wraz ze swą opinią na sesję rady;

j) powiadamia właściwy komitet Frontu Jedności Narodu o wygaśnięciu mandatu radnego celem poinformowania o tym wyborców.

§ 31. 1. Prezydium wojewódzkiej (powiatowej, miejskiej w mieście podzielonym na dzielnice) rady narodowej podejmuje czynności celem upowszechnienia osiągnięć w pracy rad narodowych niższego stopnia.

2. Na wniosek wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu) prezydium to wstrzymuje wykonanie uchwały rady narodowej niższego stopnia w wypadku sprzeczności tej uchwały z prawem lub niezgodności z zasadniczą linią polityki Państwa.

3. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio do prezydium miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej, której w myśl art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o radach narodowych podporządkowane zostały miejskie lub gminne (miast i gmin) rady narodowe.

§ 32. 1. Posiedzenia prezydium zwołuje przewodniczący rady w miarę potrzeby, nie rzadziej niż raz w miesiącu.

2. Na posiedzeniu prezydium przewodniczy przewodniczący rady lub jego zastępca. Na początku posiedzenia przedstawia projekt porządku dziennego do zatwierdzenia.

3. Wojewoda (prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta, dzielnicy) może być zaproszony na posiedzenie prezydium z głosem opiniodawczo-doradczym.

4. Z posiedzeń prezydium sporządza się protokół, do którego wpisuje się podjęte przez prezydium postanowienia. Za prowadzenie protokołu odpowiedzialne jest biuro rady narodowej. W radach niższego stopnia prowadzenie protokołu naczelnik miasta zleca w porozumieniu z przewodniczącym rady jednemu z pracowników urzędu lub protokół sporządza jeden z członków prezydium. Protokół podpisuje przewodniczący rady.

§ 33. 1. Biuro rady narodowej jest podporządkowane przewodniczącemu rady.

2. Biuro zapewnia organizacyjne warunki sprawnego funkcjonowania rady, jej prezydium, komisji oraz radnych.

Rozdział IV

Komisje.

§ 34. 1. Wojewódzka rada narodowa powołuje następujące komisje:

- 1) komisję rozwoju gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego do spraw: prawidłowego rozmieszczenia sił wytwórczych, planowania gospodarczego i finansowego, budżetu województwa, terenowej koordynacji gospodarczej, budownictwa i inwestycji, zatrudnienia, prawidłowej organizacji pracy w jednostkach produkcyjnych.
W skład komisji wchodzi ..... osób,
- 2) komisję gospodarki komunalnej, komunikacji i łączności do spraw: rozbudowy i utrzymania urządzeń komunalnych, budownictwa drogowego, gospodarki mieszkaniowej, środków komunikacji i łączności.
W skład komisji wchodzi ..... osób,
- 3) komisję produkcji rolnej do spraw: intensyfikacji rolnictwa, rozbudowy i unowocześnienia gospodarstwa i organizacyjnego społecznionych gospodarstw

rolnych, melioracji i budownictwa rolniczego, zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji, oświaty i propagandy rolniczej, gospodarki leśnej.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 4) komisję zaopatrzenia ludności i usług do spraw: handlu, gastronomii, skupu, usług dla ludności, kooperacji handlu z przemysłem miejscowym.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 5) komisję zdrowia, ochrony środowiska i spraw społecznych do spraw: działalności placówek służby zdrowia i opieki społecznej, sportu i turystyki, zagospodarowania terenów rekreacyjnych, ochrony naturalnego środowiska człowieka.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 6) komisję wychowania, oświaty i kultury do spraw: wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży, funkcjonowania szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, upowszechniania kultury, czytelnictwa, opieki nad sztuką ludową.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 7) komisję przestrzegania prawa i porządku publicznego do spraw: zabezpieczenia przestrzegania prawa przez obywateli i organy państwowe, kontroli działalności kolegów do spraw wykroczeń i sądownictwa społecznego, prawidłowości rozpatrywania skarg ludności oraz praworządności działania wszelkich urzędów i instytucji na obszarze działania rady.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

2. Miejska rada narodowa w mieście wyłączonym z województwa zamiast wymienionej w ust. 1 pkt 3 komisji produkcji rolnej powołuje komisję ochrony środowiska, jednocześnie wyłączając tę dziedzinę z zakresu działania komisji zdrowia i spraw społecznych, zamiast zaś wymienionej w pkt 4 komisji zaopatrzenia ludności i usług — komisję zaopatrzenia, usług i rolnictwa.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

§ 35. 1. Powiatowa rada narodowa powołuje następujące komisje:

- 1) komisję rozwoju gospodarczego, komunikacji i łączności do spraw: zagospodarowania przestrzennego, planowania gospodarczego i finansowego, budżetu powiatu, budownictwa i inwestycji, zatrudnienia, środków komunikacji i łączności terenowej, koordynacji gospodarczej, prawidłowej organizacji pracy w jednostkach produkcyjnych.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 2) komisję produkcji rolnej i zaopatrzenia ludności do spraw: intensyfikacji produkcji rolnej, rozbudowy i unowocześnienia gospodarczego i organizacyjnego społeczności gospodarskich rolnych, melioracji i budownictwa rolniczego, zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji, oświaty i propagandy rolniczej, gospodarki leśnej, handlu i gastronomii, skupu i kontraktacji, usług dla ludności.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 3) komisję gospodarki komunalnej, zdrowia i ochrony środowiska do spraw: rozbudowy i utrzymania urządzeń komunalnych, gospodarki mieszkaniowej, funkcjonowania placówek służby zdrowia i opieki społecznej, sportu i turystyki, zagospodarowania terenów rekreacyjnych, ochrony naturalnego środowiska człowieka.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 4) komisję wychowania, oświaty i kultury do spraw: wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży, funkcjonowania szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, upowszechniania kultury, czytelnictwa, opieki nad sztuką ludową.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 5) komisję przestrzegania prawa i porządku publicznego do spraw: zabezpieczenia przestrzegania prawa przez obywateli i organy państwowe, kontroli działalności kolegów do spraw wykroczeń i sądownictwa społecznego, prawidłowości rozpatrywania skarg ludności oraz praworządności działania wszelkich urzędów i instytucji na obszarze działania rady.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

2. Miejska rada narodowa miasta stanowiącego powiat i dzielnicowa rada narodowa powołuje następujące komisje:

- 1) komisję rozwoju gospodarczego i gospodarki miejskiej do spraw: zagospodarowania przestrzennego, planowania gospodarczego i finansowego, budżetu miasta, budownictwa i inwestycji, zatrudnienia, terenowej koordynacji gospodarczej, utrzymania i rozbudowy urzędów komunalnych, gospodarki mieszkaniowej.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 2) komisję zaopatrzenia usług i rolnictwa do spraw: handlu i gastronomii, skupu, usług dla ludności, kooperacji handlu z przemysłem miejscowym oraz rozwoju produkcji rolnej.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 3) komisję zdrowia, ochrony środowiska i spraw społecznych do spraw: działalności placówek służby zdrowia i opieki społecznej, sportu i turystyki, zagospodarowania terenów rekreacyjnych, ochrony środowiska człowieka.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 4) komisję wychowania, oświaty i kultury do spraw: wychowania i kształcenia dzieci i młodzieży, funkcjonowania szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, upowszechniania kultury, czytelnictwa, opieki nad sztuką ludową.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 5) komisję przestrzegania prawa i porządku publicznego do spraw: zabezpieczenia przestrzegania prawa przez obywateli i organy państwowe, kontroli działalności kolegów do spraw wykroczeń i sądownictwa społecznego, prawidłowości rozpatrywania skarg ludności oraz praworządności działania wszelkich urzędów i instytucji na obszarze działania rady.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

3. Rada narodowa miasta i powiatu powołuje następujące komisje:

- 1) komisję rozwoju gospodarczego i gospodarki terenowej do spraw: zagospodarowania gospodarczego i finansowego, budżetu miasta i powiatu, budownictwa i inwestycji, zatrudnienia, terenowej koordynacji gospodarczej, rozbudowy i utrzymania urzędów komunalnych, gospodarki mieszkaniowej, środków komunikacji i łączności.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 2) komisję produkcji rolnej i zaopatrzenia ludności do spraw: intensyfikacji produkcji rolnej, rozbudowy i unowocześnienia gospodarczego i organizacyjnego społeczności gospodarskich rolnych, melioracji i bu-

downictwa rolniczego, zaopatrzenia rolnictwa w środki produkcji, oświaty i propagandy rolniczej, handlu i gastronomii, skupu i kontraktacji, usług dla ludności.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 3) komisję zdrowia, ochrony środowiska i spraw społecznych do spraw: działalności placówek służby zdrowia i opieki społecznej, sportu i turystyki, zagospodarowania terenów rekreacyjnych, ochrony środowiska.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 4) komisję wychowania, oświaty i kultury do spraw: wychowania i wykształcenia dzieci i młodzieży, funkcjonowania szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych, upowszechniania kultury, czytelnictwa, opieki nad sztuką ludową.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 5) komisję przestrzegania prawa i porządku publicznego do spraw: zabezpieczenia przestrzegania prawa przez obywateli i organy państwowe, kontroli działalności kolegiów do spraw wykroczeń i sądownictwa społecznego, prawidłowości rozpatrywania skarg ludności oraz praworządności działania wszelkich urzędów i instytucji na obszarze działania rady.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

§ 36. Miejska rada narodowa miasta nie stanowiącego powiatu powołuje następujące komisje:

- 1) komisję rozwoju gospodarczego, handlu i usług do spraw: zagospodarowania przestrzennego, planowania gospodarczego i finansowego, budżetu miasta, zatrudnienia, handlu i gastronomii, skupu, usług dla ludności.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 2) komisję gospodarki komunalnej i mieszkaniowej do spraw: budownictwa mieszkaniowego, ochrony zasobów mieszkaniowych, rozbudowy i utrzymania urządzeń komunalnych, gospodarki rolnej.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 3) komisję oświaty, kultury i spraw społecznych do spraw: szkolnictwa i wychowania młodzieży, upowszechniania oświaty, czytelnictwa i bibliotek, sztuki ludowej, zdrowia i warunków sanitarnych, urządzeń społecznych, rent i opieki społecznej, kultury fizycznej i sportu, turystyki, rozwoju funkcjonowania urządzeń rekreacyjnych, ochrony naturalnego środowiska człowieka.

W skład komisji wchodzi ..... osób,

- 4) komisję ładu i porządku publicznego do spraw: przestrzegania zasad współżycia społecznego, ochrony mienia społecznego, higieny i bezpieczeństwa pracy, ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpowodziowego, walki z pijaństwem.

W skład komisji wchodzi ..... osób.

§ 37. Dla wykonania określonych zadań, przeprowadzenia konsultacji lub dokonania kontroli, przygotowania opracowań lub opinii albo dla podjęcia innych spraw o charakterze doraźnym rada może powoływać komisje niestałe lub zespoły.

§ 38. 1. Komisja stała składa się z przewodniczącego komisji, jego zastępców oraz członków.

2. W skład komisji wojewódzkiej rady narodowej wchodzi w zasadzie tylko radni. W skład komisji pozosta-

łych rad narodowych mogą wchodzić osoby spoza rady w liczbie nie przekraczającej połowy składu komisji.

3. Zastępców przewodniczącego komisja wybiera ze swego grona.

4. Obsługę techniczno-organizacyjną komisji rady stopnia wojewódzkiego i powiatowego zapewnia biuro rady. W pozostałych radach narodowych funkcje te spełnia pracownik urzędu miejskiego (dzielnicowego) wyznaczony przez naczelnika miasta (dzielnicę) w porozumieniu z przewodniczącym rady narodowej.

§ 39. 1. W dziedzinach należących do ich zakresu działania komisje:

- 1) przeprowadzają kontrolę społeczną działalności urzędu wojewódzkiego (powiatowego, miejskiego, dzielnicowego) oraz innych instytucji, zakładów i jednostek działających na terenie działania rady,
- 2) występują za pośrednictwem prezydium rady do wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicę) z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonych kontroli,
- 3) wysłuchują informacji kierowników właściwych organów oraz jednostek gospodarczych i socjalno-kulturalnych działających na terenie działania rady,
- 4) wyrażają opinie w sprawach przedłożonych komisji do zaopiniowania przez wojewodę (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicę),
- 5) rozpatrują i opiniują projekty planów społeczno-gospodarczego rozwoju, planów finansowania zadań oraz projekt budżetu,
- 6) opiniują przekazane im projekty innych uchwał rady narodowej oraz w miarę potrzeby zgłaszają poprawki i uzupełnienia,
- 7) inicjują lub opracowują na zlecenie prezydium rady projekty uchwał rady.

2. Rada narodowa może w drodze uchwały określić rodzaje spraw, które zamiast na sesji podlegają rozpatrzeniu przez komisje; nie dotyczy to rozstrzygnięć zastrzeżonych do właściwości rady narodowej.

3. Uchwała, o której mowa w ust. 2, może dotyczyć przekazania do rozpatrzenia następujących spraw będących w zakresie działalności komisji:

- 1) informacji właściwych jednostek administracyjnych i gospodarczych o stanie realizacji planów rozwoju społeczno-gospodarczego i budżetu oraz innych uchwał rady,
- 2) oceny terenowych organów administracji państwowej i jednostek gospodarczych,
- 3) realizacji postulatów i wniosków wyborców.

4. Komisje miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej mogą również rozpatrywać wnioski skierowane do rady przez organy samorządu mieszkańców oraz władze organizacji społecznych działających w mieście (dzielnicę).

5. W wyniku rozpatrzenia sprawy komisja kieruje wnioski do wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicę) lub występuje do rady o podjęcie stosownej uchwały.

§ 40. 1. W wykonywaniu swoich zadań komisje korzystają z pomocy specjalistów; w miarę możliwości i potrzeby korzystają również ze współpracy i wyników badań instytucji naukowych.

2. W wykonywaniu swych zadań kontrolnych komisje współdziałają z fachowymi organami kontroli państwowej, korzystają z ich pomocy i wyników kontroli.

§ 41. Komisje rad narodowych stopnia powiatowego i wojewódzkiego włączają do realizacji swoich zadań odpowiednio komisje rad niższych stopni, w szczególności do przeprowadzania kontroli, omawiania ich wyników i ustalania środków działania.

§ 42. Komisje wykonują swoje zadania na posiedzeniach i poprzez działalność kontrolną w terenie.

§ 43. 1. Posiedzenia komisji zwołuje jej przewodniczący.

2. Wnioski uchwała komisja zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy swoich członków.

§ 44. 1. Komisje mogą w zależności od przedmiotu obrad zapraszać na swoje posiedzenia kierowników właściwych organów oraz jednostek gospodarczych i społeczno-kulturalnych, jak również organizacji spółdzielczych i społecznych.

2. Terenowy organ administracji państwowej (województwo, prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta, dzielnicy):

- a) zapewnia udostępnienie komisji przez kierowników właściwych jednostek organizacyjnych informacji i materiałów niezbędnych do prawidłowego wykonania przez komisje ich zadań kontrolnych,
- b) zawiadamia komisje o sposobie załatwienia ich wniosków najpóźniej w ciągu miesiąca.

Rozdział V

Radni.

§ 45. 1. Radny ma prawo i obowiązek czynnie uczestniczyć w sesjach oraz w działalności organów rady, do których został wybrany.

2. Uczestnicząc w sesjach rady radny ma prawo zgłaszać interpelacje, wnioski, opinie i poprawki do projektów uchwał oraz przedstawiać radzie stanowisko wyborców.

§ 46. 1. Radny może na sesji bądź w okresie między sesjami składać interpelacje do wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy). Interpelacja może dotyczyć zarówno działalności wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) i podległego mu, urzędu, jak również jednostek administracyjnych, gospodarczych i społeczno-kulturalnych działających na danym terenie.

2. Interpelacja może być zgłoszona pisemnie lub ustnie do protokołu sesji rady. W interpelacji powinna być przedstawiona sprawa i wynikające w związku z nią zapytanie.

3. Odpowiedź na interpelację powinna być udzielona nie później niż w ciągu dwu tygodni od daty jej złożenia.

§ 47. 1. Radny może zwracać się z wnioskami do rady narodowej, wojewody (prezydenta miasta, naczelnika powiatu, miasta, dzielnicy) oraz kierowników innych organów państwowych, jak również przedsiębiorstw, zakładów, instytucji oraz organizacji spółdzielczych i społecznych o rozpatrzenie spraw wynikających w toku działalności radnego w związku z wykonywaniem mandatu.

2. Radny może wnioski, o których mowa w ust. 1, kierować bezpośrednio lub poprzez prezydium rady narodowej.

3. Odpowiedzi radnemu należy udzielić w ciągu 30 dni, chyba że przepis szczególny przewiduje krótszy termin. W wypadku skierowania wniosku poprzez prezydium rady narodowej odpowiedź powinna być udzielona również za pośrednictwem prezydium.

§ 48. 1. Radny utrzymuje stałą więź z wyborcami, współdziałając z właściwym komitetem Frontu Jedności Narodu oraz z miejscowymi organizacjami gospodarczymi i społeczno-politycznymi.

2. Radny miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej utrzymuje również stałą więź z organami samorządu mieszkańców właściwymi dla okręgu wyborczego radnego.

3. Radny uczestniczy w spotkaniach z wyborcami zdając im co najmniej dwa razy w roku sprawę ze swej działalności, a także z działalności rady oraz komisji, której jest członkiem.

4. Ogólne wnioski wynikające ze spotkań z wyborcami oraz innych z nimi kontaktów radny kieruje do prezydium rady lub zgłasza je na sesji.

§ 49. 1. Dla zapewnienia radnym stałej i systematycznej więzi z załogami większych zakładów pracy mogą być tworzone w tych zakładach zespoły radnych.

2. W skład zespołu wchodzi radni i członkowie komisji rad narodowych zatrudnieni w danym zakładzie. Zespół może być utworzony, jeżeli w zakładzie jest zatrudnionych co najmniej pięciu radnych i członków komisji.

3. Celem działalności zespołu jest informowanie załogi o pracy rad narodowych i ich organów, zasięganie jej opinii o zagadnieniach mających być tematem sesji oraz przyciąganie pracowników zakładu do udziału w realizacji zadań wytyczonych przez rady narodowe.

4. Zespoły są tworzone zgodnie z ustaleniami prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

§ 50. Radni każdej rady narodowej należącej do partii i stronnictw politycznych tworzą zespoły radnych. Pracą zespołów kierują właściwe władze partii i stronnictw politycznych.